

R O Z H O D N U T Í

Nejvyšší správní soud jako soud kárný projednal v ústním jednání konaném dne 27. 4. 2010 v senátě složeném z předsedkyně senátu JUDr. Milady Tomkové, zástupce předsedkyně senátu JUDr. Jana Engelmana a přísedících JUDr. Bohuslava Vacaty, JUDr. Mileny Čechotkové, JUDr. Zory Krejčí a JUDr. Gabriely Halířové, Ph.D. návrh krajského státního zástupce v Praze ze dne 3. 12. 2009 č. j. 2 SPR 506/2009 – 1 na zahájení kárného řízení proti **Mgr. P. S.**, státnímu zástupci – náměstkovi okresní státní zástupkyně Okresního státního zastupitelství v Příbrami, a rozhodl

t a k t o :

Podle ustanovení § 19 odst. 1 zákona č. 7/2002 Sb. o řízení ve věcech soudců, státních zástupců a soudních exekutorů, ve znění zákona č. 314/2008 Sb.,

Mgr. P. S.,
nar. X,
státní zástupce – náměstek okresní státní zástupkyně
Okresního státního zastupitelství v Příbrami,

j e v i n e n , ž e

v rozporu s povinností postupovat svědomitě a bez zbytečných průtahů stanovenou v § 24 odst. 1 zákona č. 283/1993 Sb., o státním zastupitelství, v postavení státního zástupce Okresního státního zastupitelství v Příbrami při výkonu dozoru nad zákonností přípravného řízení trestního ve věci sp. zn. 1 Zt 133/2009 proti obviněnému M. G., nar. X, jenž byl vzat do vazby na základě usnesení Okresního soudu v Příbrami ze dne 19. 6. 2009 č. j. 3 Nt 154/2009 - 26 ve spojení s usnesením Krajského soudu v Praze ze dne 21. 7. 2009 č. j. 14 To 452/2009 - 46 s účinností od 18. 6. 2009 z důvodu uvedeného v § 67 písm. c) trestního řádu, nerozhodl ve lhůtě stanovené v § 71 odst. 3 trestního řádu o tom, že se obviněný ponechává nadále ve vazbě, ač tak měl učinit nejpozději do 25. 9. 2009, v důsledku čehož byl obviněný omezován na osobní svobodě až do 2. 10. 2009, kdy byl propuštěn z vazby usnesením státního zástupce Mgr. P. S. ze dne 2. 10. 2009 na základě podnětu obviněného ze dne 29. 9. 2009,

t e d y

jednak zaviněně porušil povinnost státního zástupce, jednak se choval tak, že ohrozil důvěru v činnost státního zastupitelství,

t í m s p á c h a l

kárné provinění podle § 28 zákona č. 283/1993 Sb. o státním zastupitelství.

Z a t o s e m u u k l á d á

Podle § 30 odst. 1 písm. a) zákona č. 283/1993 Sb., o státním zastupitelství, kárné opatření

d ů t k a.

O d ů v o d ě n í :

Nejvyššímu správnímu soudu byl dne 4. 12. 2009 doručen návrh krajského státního zástupce v Praze (dále jen „navrhovatel“) na zahájení kárného řízení proti státnímu zástupci – náměstkovi okresní státní zástupkyně Okresního státního zastupitelství v Příbrami Mgr. P. S., v němž mu bylo kladeno za vinu spáchání kárného provinění podle § 28 zákona č. 283/1991 Sb., o státním zastupitelství. V návrhu na zahájení kárného řízení je mu kladeno za vinu, že v době nejpozději od 18. 9. 2009 do 25. 9. 2009 jako státní zástupce Okresního státního zastupitelství v Příbrami, odpovědný za zpracování trestní věci Okresního státního zastupitelství v Příbrami sp. zn. 1 ZT 133/2009, při výkonu dozoru nad zákonností přípravného řízení trestního vedeného policejním orgánem Krajského ředitelství policie Středočeského kraje, územní odbor Služby kriminální policie a vyšetřování – Oddělení obecné kriminality v Příbrami pod č. j. KRPS-4488-47/TČ-2009 proti obviněnému M. G., nar. X, pro trestný čin výtržnictví podle § 202 odst. 1 trestního zákona a trestný čin ublížení na zdraví podle § 222 odst. 1 trestního zákona, poté, co dne 17. 9. 2009 vyžádal předložení vyšetřovacího spisu v uvedené trestní věci a tento vyšetřovací spis byl dne 22. 9. 2009 doručen na Okresní státní zastupitelství v Příbrami, z nedbalosti v rozporu s povinnostmi státního zástupce stanovenými v § 24 odst. 1 zákona o státním zastupitelství ve spojení s ustanovením § 71 odst. 2, 3 trestního řádu a článkem 38 odst. 2 pokynu obecné povahy nejvyšší státní zástupkyně poř. č. 1/2008, o trestním řízení, v platném znění, nerozhodl v zákonem stanovené lhůtě o dalším trvání vazby obviněného M. G., který byl v dané trestní věci ve vazbě na základě usnesení soudce Okresního soudu v Příbrami ze dne 18. 6. 2009, č. j. 3 Nt 154/2009 – 26, s účinností od 18. 6. 2009 z důvodu uvedeného v § 67 písm. c) trestního řádu, a za situace, kdy byly ze strany výše jmenovaného státního zástupce nadále spatřovány důvody vazby podle § 67 písm. c) trestního řádu, státní zástupce ani ke dni 25. 9. 2009 nevydal usnesení o dalším trvání vazby podle § 71 odst. 3 trestního řádu a ani po marném uplynutí této lhůty pro rozhodnutí o vazbě nevydal příkaz k propuštění obviněného z vazby na svobodu, takže v důsledku nečinnosti státního zástupce byl obviněný – v té době umístěný ve věznici Praha 6 Ruzyně – nadále omezován na osobní svobodě bez zákonného důvodu až do 2. 10. 2009, kdy byl z vazby propuštěn, přičemž k propuštění obviněného M. G. z vazby došlo až poté, co sám tento obviněný svým podnětem ze dne 29. 9. 2009, doručeným dne 30. 9. 2009 jednak na Okresní státní zastupitelství v Příbrami, jednak k Okresnímu soudu v Příbrami a tímto soudem dne 2. 10. 2009 postoupený na Okresní státní zastupitelství v Příbrami, upozornil na skutečnost, že pro absenci rozhodnutí o dalším trvání vazby je jeho další držení ve vazbě nepřijatelné a požádal o okamžité propuštění z vazby, a na základě tohoto podnětu obviněného vydal státní zástupce Mgr. P. S. dne 2. 10. 2009 usnesení, kterým podle § 71 odst. 2 trestního řádu rozhodl o propuštění obviněného z vazby na svobodu se současným konstatováním existence

vazebních důvodů podle § 67 písm. c) trestního řádu a současně zaslal téhož dne věznicí Praha 6 Ruzyně písemný příkaz k propuštění obviněného M. G. z vazby na svobodu, na jehož základě byl obviněný ve shora uvedené trestní věci sice propuštěn dne 2. 10. 2009 na svobodu, avšak již dne 28. 10. 2009 byl M. G. opět zadržen policejním orgánem podle § 76 trestního řádu, obviněn z dalšího násilného trestného činu a na návrh státního zástupce Okresního státního zastupitelství v Příbrami ze dne 30. 10. 2009, sp. zn. 1 ZT 195/2009, vzat znovu do vazby usnesením soudce Okresního soudu v Příbrami ze dne č. j. 3 Nt 156/2009 – 21, s účinností od doby zadržení dne 28. 10. 2009, a to z důvodu podle § 67 písm. c) trestního řádu, neboť bylo proti němu zahájeno trestní stíhání pro trestný čin ublížení na zdraví podle § 8 odst. 1, § 222 odst. 1 trestního zákona a trestný čin výtržnictví podle § 202 odst. 1 trestního zákona, kterých se měl jmenovaný dopustit dne 28. 10. 2009 v Příbrami a ohledně kterých je v současné době vazebně trestně stíhán policejním orgánem Krajského ředitelství policie Středočeského kraje, územní odbor SKPV – OOK Příbram pod č. j. KRPS-38249-61/TC-2009.

Navrhovatel navrhl jako kárné opatření uložit snížení platu o 15% na dobu 3 měsíců.

Ústní jednání před kárným soudem proběhlo dne 27. 4. 2010 za přítomnosti kárně obviněného a navrhovatele.

Kárný návrh byl podán osobou k tomu oprávněnou (§ 8 odst. 5 písm. c) zákona č. 7/2002 Sb., zákon o řízení ve věcech soudců, státních zástupců a soudních exekutorů, dále jen „zákon o řízení“), přičemž byly zachovány lhůty, jež má na mysli ustanovení § 9 odst. 1 zákona o řízení, neboť byl podán do šesti měsíců ode dne, kdy se navrhovatel dozvěděl o kárném provinění (6. 10. 2009), jakož i do tří (dvou - podle § 29 zákona o státním zastupitelství) let ode dne spáchání kárného provinění.

Z písemného vyjádření kárně obviněného ze dne 19. 10. 2009 a z jeho výpovědi v ústním jednání kárný soud zjistil, že kárně obviněný své pochybení doznává, vyjadřuje nad ním lítost a přijímá za ně plně odpovědnost. K pochybení došlo tím, že si nedopatřením špatně uvědomil běh vazební lhůty, ačkoliv mu byl spis včas předložen za účelem prověrky a rozhodnutí o ponechání ve vazbě; jedním z možných důvodů byla skutečnost, že obviněného G. mylně považoval za mladistvého.

Dozorovým spisem vedeným u Okresního státního zastupitelství v Příbrami pod sp. zn. 1 ZT 133/2009 bylo prokázáno, že uvedená věc byla přidělena k vyřízení Mgr. P. S. Kárně obviněný podal návrh na vzetí obviněného G. do vazby, obviněný byl vzat do vazby usnesením Okresního soudu v Příbrami ze dne 19. 6. 2009, č. j. 3 Nt 154/2009 – 26 (ve spojení s usnesením Krajského soudu v Praze ze dne 21. 7. 2009, č. j. 14 To 452/2009 – 46), s účinností od 18. 6. 2009 z důvodu uvedeného v § 67 písm. c) trestního řádu.

Dne 31. 8. 2009 provedl kárně obviněný prověrku vyšetřovacího spisu a s pokynem spis vrátil policejnímu orgánu (č. l. 48 dozorového spisu); ve spise vyznačil lhůtu k předložení spisu do 18. 9. 2009. Dne 17. 9. 2009 (č. l. 67a dozorového spisu) dal kanceláři pokyn k vyžádání kompletního vyšetřovacího spisu za účelem provedení prověrky; spis byl doručen Okresnímu státnímu zastupitelství v Příbrami 22. 9. 2009 (č. l. 70 dozorového spisu). Dále je v dozorovém spise založen přípis obviněného G., v němž žádá o okamžité propuštění z vazby, neboť se domnívá, že nebylo ve stanovených lhůtách rozhodnuto o jeho ponechání ve vazbě ve smyslu § 71 odst. 3 trestního řádu a je tedy držen ve vazbě neoprávněně; přípis byl doručen okresnímu státnímu zastupitelství 30. 9. 2009 (č. l. 70 dozorového spisu). Kárně obviněný v reakci na zmíněný přípis rozhodl dne 2. 10. 2009 o propuštění obviněného z vazby na svobodu, přičemž konstatoval trvání vazebního důvodu podle § 67 písm. c) trestního řádu (č. l. 75

dozorového spisu); rozhodnutí bylo vykonáno dne 2. 10. 2009 v 15.30 hodin (č. l. 81 dozorového spisu).

Z obsahu dozorového spisu sp. zn. 1 ZT 133/2009 je zřejmé, že se kárně obviněný věci v průběhu přípravného řízení zabýval, řádně a bez jakýchkoliv průtahů vyřizoval stížnosti a pravidelně prováděl prověrky spisového materiálu. To je doloženo též závěry záznamu o dohledové prověrce ze dne 12. 10. 2009 provedené Krajským státním zastupitelstvím v Praze pod sp. zn. 2 KZT 1034/2009 (č. l. 7 – 10 kárného spisu).

Při ústním jednání byl dále proveden důkaz pracovním hodnocením kárně obviněného, které vypracovala na žádost kárného soudu okresní státní zástupkyně v Příbrami JUDr. Yveta Šachtová (na č. l. 25 soudního spisu). Okresní státní zástupkyně zdůraznila vysokou odbornost a výkonnost kárně obviněného, jeho velké pracovní nasazení a též ochotu pracovat dlouhodobě i mimo pracovní dobu, což bylo nutné pro zajištění chodu státního zastupitelství v době jeho nedostatečného personálního obsazení v roce 2009, též uvedla, že je jedná o zcela ojedinělé pochybení kárně obviněného v období celých šestnácti let výkonu jeho funkce.

Z dokazování (zpráva okresní státní zástupkyně v Příbrami ze dne 15. 3. 2010 na č. l. 48 soudního spisu) též vyplynulo, že Okresní státní zastupitelství v Příbrami mělo v období červen až říjen 2009 trvale menší než plánovaný počet státních zástupců (7 resp. v září a říjnu 6 státních zástupců na místo plánovaných 8). Kárně obviněný vykonával v období červen - září 2009 dozor v průměru 14 věcech rejstříku Zt (věci po zahájení trestního stíhání), v cca 75 věcech rejstříku ZN (před zahájením trestního stíhání), v průměru 3 věcech netrestní působnosti. Na OSZ Příbram činil celkový počet vazebních věcí v tomto období 11 - 15, kárně obviněný z nich měl přiděleny dvě věci. Ve sledovaném období vyřídil ještě 11 věcí ve zkráceném řízení, vykonal 4 prověrky v zařízeních, kde se vykonává ústavní a ochranná výchova, (na okrese Příbram je 6 takových zařízení, což je nejvíce v rámci kraje) u hlavních líčení strávil v tomto období celkem 19 dnů. Dovolenu měl 22. 7., 30. 7., 24. 8. a 14. 9. 2009. Ve dnech 23. - 25. 9. 2009 vykonával řídicí činnost na OSZ, neboť okresní státní zástupkyně čerpala dovolenu. Mgr. S. se rovněž podílí na výchově právních čekatelů, poskytuje metodickou pomoc policejním orgánům, zejména v rámci zvláštností řízení ve věcech mladistvých a nezletilých pachatelů. Tyto skutečnosti byly rovněž potvrzeny absenční kartou zaměstnance, údaji o plánovaných a skutečných počtech státních zástupců KSZ v Praze a okresních státních zastupitelství v obvodu jeho působnosti v I. až III. čtvrtletí 2009 a přehledy zatíženosti státních zástupců v jednotlivých úřadech, jimiž bylo dokazování doplněno na návrh navrhovatele, jenž tyto listiny předal kárnému soudu krátkou cestou při ústním jednání

Na základě provedeného dokazování dospěl kárný soud k následujícím skutkovým závěrům. Kárně obviněný vykonával dozor v trestní věci vedené u Okresního státního zastupitelství v Příbrami pod sp. zn. 1 ZT 133/2009, přičemž si byl vědom, že obviněný G. je umístěn ve vazbě s účinností od 18. 6. 2009. Doba trvání vazby dosáhla tří měsíců dne 18. 9. 2009 (pátek) a od tohoto dne počala běžet lhůta pěti pracovních dnů pro vydání rozhodnutí o ponechání ve vazbě ve smyslu § 71 odst. 3 trestního řádu, jež skončila dne 25. 9. 2009 (pátek). Kárně obviněný však v této lhůtě o ponechání ve vazbě nerozhodl, ačkoliv mu byl na jeho žádost dne 22. 9. 2009 předložen kompletní spis. Nezákonný stav (neoprávněné držení ve vazbě) trval až do 2. 10. 2009, kdy kárně obviněný rozhodl o propuštění obviněného G. z vazby na svobodu poté, co byl přípisem obviněného na překročení lhůty pro vydání rozhodnutí o ponechání ve vazbě upozorněn.

Kárný soud tedy nemá pochybnosti o tom, že se kárně obviněný dopustil jednání, které je mu v kárném návrhu kladeno za vinu, tedy že porušil své povinnosti státního zástupce,

neboť v zákonné lhůtě nerozhodl o ponechání obviněného G. ve vazbě, nebo nerozhodl o jeho propuštění na svobodu. Stav, kdy byl obviněný G. držen nezákonně ve vazbě trval po dobu 7 dnů a byl odstraněn kárně obviněným až po upozornění samotného obviněného G.

Oproti kárnému návrhu kárný soud vymezil a upřesnil skutková zjištění tak, aby byla přehledná a vyjadřovala znaky spáchaného kárného provinění. Vypustil události následující po propuštění obviněného G. z vazby (jeho další vzetí do vazby po několika týdnech v důsledku páčání další trestné činnosti). Z hlediska posuzovaného kárného poranění neshledal kárný soud žádný význam skutečnosti, která byla návrhatelem v původní verzi tzv. skutkové věty uváděna, totiž, že obviněný G. byl posléze v důsledku svého jednání vzat opětovně do vazby.

Kárným proviněním je zaviněné porušení povinností státního zástupce, zaviněné chování nebo jednání, jímž ohrožuje důvěru v činnosti státního zastupitelství nebo odbornost jeho postupu anebo snižuje vážnost a důstojnost funkce státního zástupce (§ 28 zákona č. 283/1993 Sb.).

Kárně obviněný svým jednáním porušil § 24 odst. 1 zákona o státním zastupitelství, podle něhož je státní zástupce při výkonu své funkce povinen odpovědně plnit své úkoly a respektovat přitom zásady, které zákon pro činnost státního zastupitelství stanoví; zejména je povinen postupovat odborně, svědomitě, odpovědně, nestranně, spravedlivě a bez zbytečných průtahů (zde zvláště vystupuje do popředí povinnost postupovat svědomitě a bez průtahů). Kárně obviněný přitom jednal zaviněně ve formě vědomé nedbalosti, neboť věděl, že svým jednáním může porušit nebo ohrozit právem chráněný zájem, ale bez přiměřených důvodů spoléhal, že takové porušení nebo ohrožení nezpůsobí. Svým jednáním kárně obviněný omezil obviněného G. na svobodě po dobu sedmi dnů, zasáhl tím tedy do jednoho z jeho základních práv – práva na osobní svobodu. Poněvadž své pochybení kárně obviněný zjistil až v důsledku upozornění obviněného, došlo též k ohrožení důvěry v činnost státního zastupitelství, důvěry v bezchybnost (odbornost) a zákonnost jím vykonávané činnosti. Byla tak naplněna i další skutková podstata uvedená v § 28 zákona č. 283/1993 Sb., která spočívá v jednání, které ohrožuje důvěru v činnost státního zastupitelství (ze žádosti obviněného G. ze dne 29. 9. 2009 o propuštění z vazby plyne jasně, že upozorňuje na pochybení orgánu činného v trestním řízení s odkazem na porušení základních lidských práv).

Kárný soud zdůrazňuje esenciální povahu práva na osobní svobodu, jež kárně obviněný svým jednáním narušil. Právo na osobní svobodu je základním lidským právem a jako takové je chráněno Listinou základních práv a svobod a mezinárodními nástroji ochrany lidských práv. Právo zasáhnout do osobní svobody jednotlivce náleží pouze státu, ale jen v přesně vymezených případech, a to s tím, že bude takové zásahy činit v nejmenším možném rozsahu a na nejkratší možnou dobu. Mechanismus přezkumu trvání vazebních důvodů je v trestním řádu právě projevem snahy o minimalizaci zásahů do osobní svobody jednotlivců. Státním zástupcům je v přípravném řízení svěřena odpovědnost za rozhodování o ponechání osob ve vazbě (§ 71 odst. 3 a 4 trestního řádu); navíc právě v přípravném řízení jsou státní zástupci v postavení orgánů dozoru nad probíhajícím řízením garanty zákonnosti a ústavnosti takového řízení (srov. též v § 2 odst. 2 zákona č. 283/1993 Sb.). Státní zástupci tedy musejí věnovat právě vazebním věcem mimořádnou pozornost, což je vyjádřeno též v § 71 odst. 1 trestního řádu, a vyvarovat se zejména situací, v nichž je obviněný držen ve vazbě nezákonně.

V rámci úvahy o uložení kárného opatření byly zváženy nejen shora uvedené skutečnosti, které mají vliv na povahu a závažnost kárného provinění, včetně formy zavinění, ale i skutečnost, že jde o elementární pochybení, v důsledku něhož došlo k porušení jednoho ze základních lidských práv, jakož i k dosahu jednání kárně obviněného, na straně jedné, ale rovněž

tak k příznivému pracovnímu hodnocení, včetně toho, že z jeho strany došlo k ojedinělému pochybení v dlouholeté praxi. Vedle závažnosti pochybení, kterého se kárně obviněný dopustil, je dále třeba též zohlednit pracovní vytížení, kterému byl kárně obviněný vystaven. V září 2009 na OSZ Příbram pracovalo pouze 6 státních zástupců namísto plánovaných 8, což znamenalo zvýšení pracovní zátěže pro zbývající státní zástupce. Nelze také nevidět, že zastupoval okresní státní zástupkyni v době její dovolené, ale mimo to dlouhodobě pracoval s vysokým osobním nasazením a významně se tak zasadil o zajištění chodu státního zastupitelství, které trpělo poddimenzovanou personální situací. Jako polehčující okolnost je též třeba zohlednit dlouhodobě vysokou odbornost a pracovní nasazení kárně obviněného, a ojedinělost pochybení kárně obviněného. Vedle toho kárný soud nepochybuje o upřímné lítosti, s níž kárně obviněný ke svému pochybení přistupoval po celou dobu řízení před kárným soudem.

Kárný senát po zhodnocení všech těchto hledisek dospěl k závěru, že odpovídajícím kárným opatřením pro Mgr. P. S. bude důtka. Nevyhověl tedy návrhu krajského státního zástupce, aby jako kárné opatření bylo uloženo snížení platu o 15 % na dobu 3 měsíců. Třebaže jde o kárné provinění typově závažné, shledal kárný senát takové významné okolnosti v oblasti pracovní situace na OSZ Příbrami a mechanismů sloužících k prověřování lhůt pro ponechání ve vazbě, jakož i v osobě státního zástupce (u něhož šlo o zcela výjimečné selhání), které ještě umožňují uložení nejmírnějšího kárného opatření.

Poučení: Proti tomuto rozhodnutí **není** odvolání přípustné.

V Brně dne 27. dubna 2010

JUDr. Milada Tomková
předsedkyně kárného senátu pro věci
státních zástupců